

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
în știrgarmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Seminarul din Roma

Ziua de 12 Maiu c. când s'au binecuvântat, în Roma, temelile unui Seminar românesc, propriu al bisericii noastre române unite, este, după părerea noastră, o dată istorică mai marcantă și mai bogată în urmări binecuvântate, decât oricare altă dată din istoria mai recentă a acestei biserici.

Afirmând acest lucru, nu vrem să scădem nimic importanța altor înfăptuiri din trecutul nostru. Ne dăm anume perfect de bine seama ce însemnă pentru viitorul bisericii noastre rezultatul învingător al luptei frumoase și atât de îndelungate, date în jurul legii pentru noul regim al cultelor, și ales când acesta a ajuns ca, prin ratificarea acordatului, să primească, în părțile cari ne interesează, și un fel de sancționare internațională. Cum nu recunoaștem apoi importanța ce revine, în viața progresului acestei biserici, atâtor așezări date mai recente, în frunte cu minunatul Institut al Recunoștinței? Și — ca să mai amintim un alt lucru —, cine ar putea nesocoti rotul impulsionării acțiunii mirenesti, cunoscută sub numele de AGRU, menită a aduce un nou puls de viață în viața veche ale organizațiilor noastre de toate categoriile?

Noua așezare românească dela Roma o somnăm, totuși, mai importantă decât toate acestea. Viitorul lucrează în biserică sa prin oamenii cari și-i alege anume, prin episcopii și preoștii cari îi vrea adevărați apostoli ai legii și permisionari iscusii ai tainelor sale divine. Fără puterea, fără puterea de îndrumare cuminte și energică a episcopilor, și fără partea de muncă lentă și neobosită a preoștilor cari știu să se bazeze — după vorba Lui — „tuturor, toate“, se poate face, în chip firesc, orice acțiune și cele mai importante inițiative se împotmolesc și dispar. AGRU-l, încă atât de tânăr și fără experiență, nici așezămintele noastre de cultură și educație, mai vechi ori mai noue, și nici legile cele bune, nu pot să asigure un progres real bisericii noastre, decât în măsură, în care toate acestea vor fi susținute de ceice au primit dela Mântuitorul nostru: „Mergând, învățați toate popoarele...”

Pe aceștia e chemat să ni-i des Seminarul din Roma. Stând sub grija nemișlocită a urmașilor sf. Petru, acest Seminar românesc va ști să fie, în firese, garantat, în sufletul alumnilor săi, alături de marea dragoste de neam a ilustrilor noștri figuri istorice, cari și-au făcut școala în viața eternă a Romei, și un suflet de zeloși misionari în agrul încă atât de întelenit al sufletelor noastre și așteaptă.

Aici stă importanța zilei istorice de 12 Maiu. Dacă la ceremonia superbă, săvârșită în această zi, pe Gianicolo, de toți episcopii noștri, au participat — alături de sufletul întregii noastre biserici — Cardinali, ca trimiși speciali ai Sfântului Părinte, înseamnă că și dela cel mai înalt loc i-se dă o importanță Seminarului nostru din Roma. Des de bunul Dumnezeu, ca nădejdiile mari ce avem cu toții într'ânsul, să se poată realiza cât de deplin (ar).

Școala creștină

Jertfa unei idei — Am pierdut o comoară neprețuită și caută să o recâștigăm — Se impune o împreună-lucrare a bisericilor românești

de Prof. DUMITRU NEDA

Pomenirea protopopului unit Alexandru cândva Augur, făcută cu multă pietate, în numărul 18—1930 al acestei gazete, a stârnit de bunăseamă valuri de gânduri, unele mângăietoare, altele pline de amărăciune, în sufletele cetitorilor cunoscători într'ale celor trecute vremi.

Numitul slujbaş al bisericii și al neamului nu stă singur, în vremea aceea, cu mentalitatea sa. El e unul din pleiada mare a vestitorilor cu vorba și fapta a ideologiei blăjenșincaiene: Școli la sate! Cât mai multe școli române-unite pe seama protestantă! Nu-i în stare să facă o maică pentru fiica sa iubită? Dovadă ne sunt sălașele de lumină ce împânzesc cu vremea întreg cuprinsul pământului ardelenesc, ridicate aproape toate din sbuciumul, cruțărilor, jertfele creștinilor ascultători de sfatul și pilda slujitorilor altarului, cari nu odată s'au dat uitării pe sine, sănătatea și chiar viața, ca Alexandru Augur, numai să vadă realizat visul celalalt! Știau ei doar bine că atât școala confesională, cât și biserică, râvnesc același ideal: luminarea și mântuirea sufletelor românești pentru neam și mai apoi pentru împărăția cerurilor.

Admirăm pe ctitorii și străjerii așezămintelor de lumină română creștină din veacuri de obidă și o jale adâncă ne copleșește văzând vrainștea săvârșită de legiuitori proaspeți în ctitoriile bătrâne, sub titlul sunător de școală de stat, cu scopul tănuțit dar bine fixat: scoaterea din învățământ și din inimă a lui Hristos și a legii sale, încetul cu încetul. Isprăvile școlii laice franceze sunt cunoscute. „Monistenbund“-ul german, pe când era sub prezidiul faimosului falsificator de clișee, Ernest Häeckel, avea și are drept deviză: Stat fără Dumnezeu, știință fără Dumnezeu, morală fără Dumnezeu... școală fără Dumnezeu. Gândul acesta îi munceste pe protagoniștii școlii de stat. Că apoi lucrează pe față, ca 'n Rusia și alurea, ori operează din întunerec; că înțeleg acest lucru zilerii mai hangoși ai „ideii“, ori ba, nu mult împoartă. Res ad idem reddit. Mai curând, ori mai târziu, tot la același rezultat se va ajunge. Statul slujește drept paravan, de după care e cârmuită opera de distrugere a credinței, în tempo mai accelerat sau mai domol, amăsurat presupusei doze de superstiție ce caută să fie puțin menajată din motive de oportunitate. Zeifică statul, ca să poată lovi în credință. Il investesc cu puteri ce-i sunt cu totul străine, numai să poată avea amestec covârșitor și acolo unde

ar fi să aibă ingerințe mai restrânse. Cum e bunăoară cazul cu educația copiilor.

Biserica Romei a osândit energic și lămurit această usurpare de drepturi. Papa Leo XIII timbrează de fărădelege acapararea educației copiilor de către stat, căci printr'asta se dă o lovitură sângeroasă părinților cărora le revine, în temeiul dreptului natural, datorința, de a crește pe cei cărora le-au dat viață (Sapientiae christianae 1890). Lăsând la o parte alte vorbe răspicate în cauză, pornite dela Sfântul Scaun apostolic, Papa Piu XI (Sapientiae christianae, în 31 Decembrie 1929 (Divini illius Magistri) unde pune încă odată la punct partea de drept ce se cuvine bisericii, familiei și statului în chestia creșterii copiilor, osândind și el școala neutră, laică, mixtă, unică, de stat, cu toate aberațiile educației date aci și scoate în relief și el, ca antecesorii săi, însemnatatea școlii creștine catolice, legând de suflet celor dela „Acțiunea catolică“ să lupte din răspuțeri pentru restabilirea acestei școlii în vechile ei drepturi, cari i-se cuvin pe deplină dreptate.

În școala de stat, oricât ar fi de aghezuită la noi, hic et nunc din anumite calcule ușor de întrevăzut, nu se poate să nu vedem un dușman, de care caută să ne debarasăm. Ceeace s'a făcut până'acum în această direcție e rușinos de puțin. Să dăm Chesarului ceea ce sunt ale Chesarului și lui Dumnezeu ceea ce sunt ale lui Dumnezeu. Statul nu-i nici profesor, nici filosof, nici tată de familie și când se amestecă în învățământ, foarte adeseori calcă cu stângul, ori se face de răs (M. Faguet). Vorba marelui bărbat de stat, Clemenceau, rostită în senatul francez, la 30 Octomvrie 1902: „Statul are prea mulți copii, pentruca să poată fi un bun tată de familie“ (M. A. Janvier), e de neasemuită valoare.

Tema e actuală oricând. Să fie deci agitată în cadrele AGRU-lui. Să fie lămuriiți părinții asupra injuriei ce li-se aduce, când se trage dungă peste un drept atât de sfânt al lor, cum este creșterea copiilor. Să fie lămurită obștea creștină asupra primejdiei ce o amenință prin acest cal trolan în ce are ea mai scump: în comoara credinței sale. Respectul ce se cuvine să păstrăm amintirii celor ce au jertfit și s'au jertfit, ca să poată ridica lăcașuri luminii celei adevărate, ne silește să pretindem sus și tare redarea acelor lăcașuri, acum sechestrate, menirii lor primordiale. Dragostea ce o purtăm cu toții tinerelor odrasle ale neamului și bisericii noastre, ca și grija

de a ști asigurată viitorul pe temelia neclătită a credinței dătătoare de energii și elan sănătos, statornic, spre tot mai bine, ne îndeamnă să reclamăm cu tărie temelia școlii creștine, confessionale, singura în stare să facă față acestor postulate.

Să batem tot mereu, cu tenacitatea celui conștient că vrea un bine, ce nu-i iertat să-l abandoneze odată cu capul, și ni-se va deschide. Bărbații altui regim politic au reîntegrat în drepturile lor confessionale câteva școli secundare de dincoace de munți. Dela bărbații actualului nostru regim politic suntem în drept să cerem o înțelegere și mai adâncă a postulatelor noastre privitor la școala creștină dela sate, comoara de mult preț ce vrem s'o desgropăm, iar nu o criptă — ce-am forța-o inestetic și anacronic — cum s'a spus, cu mai multă maliție decât pricepere, din partea cuiva.

Cele două biserici românești ar face un act de supremă înțelepciune, dându-și mâna și luptând, viribus unitis, pentru izbânda acestui mare vis național-creștin. Prea am fost capete plecate în fața celorce ne-au despoiat fără pic de milă și de considerație. Vremea este să revenim asupra acestui capitol dureros și să stăruim din răspuneri pentru îndreptarea lui, ca să nu pozăm în atitudinea de: Qui tacet consentire videtur, și: Volenti non fit iniuria.

Alte eforturi ca cele de până acum, nu se poate să nu dea rezultatele dorite. Iar când e vorba de un bine atât de ales, nici un efort nu trebuie socotit prea mare.

Serbarea românească dela Roma.

Până în momentul, când dăm la tipar acest număr, n'am primit încă corespondența specială ce ni-s'a promis dela Roma, și astfel suntem nevoiți să încreștăm și noi amănuntele.

Din această telegramă reiese, că piatră de temelie a Seminarului românesc din Roma s'a binecuvântat în adevăr Lunia trecută, în 12 Maiu c., la orele 6 (în Roma 5) după masă. Actul binecuvântării l-a săvârșit I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile, asistat de toți epi-

scopii provinciei noastre bisericesti. Tot I. Preasfinția Sa a arătat, într'o cuvântare, importanță actului săvârșit. La această serbare a participat, în numele Papei, Cardinalul Luigi Sincero, secretarul s. Congregații orientale, apoi Cardinali Scapinelli, Ehrle, și van Rossum, d. Petrescu-Comnen, ministrul României la Vatican, întreg personalul celor două legații românești, numeroși preoți de rit oriental și toată colonia română din Roma. Din partea Secretariatului de stat al Vaticanului a participat Mgr. Ottaviani, substitut al Secretarului.

Din acest prilej d. ministru Petrescu-Comnen a oferit înaltului cler străin și român un dejun, care a fost prezidat chiar de Cardinalul Pacelli, Secretarul de stat al Vaticanului. A doua zi, în 13 Maiu. sf. Părinte a primit pe toți episcopii noștri în audiență solemnă, după care au dat ei un dejun în cinstea înaltului cler participant al Vaticanului și a celor două legații române.

Tot aici încreștăm, că în ziua serbării superiorii și alumnii Seminarului nostru din Blaj au oficiat, în cerc intim, un „Te Deum“ de mulțumită, trimițând, pe calea Nunțiatului din București, următoarea telegramă omagială Sfântului Părinte al Romei: „Die, quando Episcopi nostri, gratia Sanctae Sedis, Romam Seminarium rumeni fundamenta benedicere queunt, humillime rogo Excelentiam Vestram ad Sancti Patris pedes provolvere velle filialia obsequia, necnon optima salutis regnique gloriosissimi auguria superiorum et alumnorum Seminarium majoris Blasiensis, qui de genu Apostolicam Benedictionem implorant. — Alexander Rusu, rector“.

Alte amănunte asupra acestui act istoric sperăm să putem da în numărul proxim.

Un comunicat al guvernului. În chestia „închisă“ a fostului principe moștenitor acum chiar de partidul liberal — guvernul a început să iee măsuri mai energice, confiscând mai mulți numeri de gazetă și oprind răspândirea unei noi broșuri liberale, menite a pune într-o lumină foarte puțin favorabilă pe tatăl M. Sale Regelui Mihai.

Din acest prilej, guvernul a dat și un comunicat, care nu strică să fie reținut și în acoloane. El are următorul cuprins:

„D. V. Brătianu a publicat o broșură, soțind-o de o scrisoare, care are pretenți să explice rostul acestei publicațiuni.

„Răspândirea acestei broșuri a fost împiedecată de organele administrative.

„Guvernul, care stă la cârma țării pe așezămintelor noastre constituționale, împiedeci și pe baza actului dela 4 Ianuarie 1908 va împiedeca însă cu hotărîre ca, sub prețurile ipocrite inventate de șeful partidului liberal, care deschide o chestiune pe care însuși o declară închisă și insultă pe tatăl regelui și pe fratele principelui regent, partidul liberal să pună la cale o mașinațiune pentru scopul de a produce o neliniște și o agitaciune, menite a fi exploatate într'un scop partid și a împiedeca opera constructivă curs de realizare a guvernului.

„O asemenea măsură era pe lângă alta cu desăvârșire justificată și de tonul solent și cu totul inadmisibil al scrisorilor plicative, prin care d. Vintilă Brătianu învinsă dea înaltei Regențe, asupra îndatoririlor lecțiuni de care aceasta nu are nevoie“.

Orice comentariu asupra acestui comunicat îl socotim de prisos.

Singura soluție

Care poate da rezultate în chestia confes-

Ca unuia, care am intrat în al 25-lea an a funcțiunii mele de protopop actual, să-mi urmare nu mi-se poate nega experiența, fie-mi permis să-mi arăt, pe scurt, rerea referitor la rezolvirea acestei chestii o importanță primordială pentru biserică.

S'a vorbit destul și frumos despre necesitatea controlului, precum și despre greșelile pe cari le întâmpină organele Ordinului, dar s'a scris puțin despre rezolvirea chestiei. Drept are pâr. Manoila, care în articolul „pas înainte“ scrie că „exercitarea controlului adevărat este cheia, care ne poate deschide un mai frumos viitor, dar — de-

Foiața „Unirii“

Scrisoarea Papei

Prin care Cardinalul Lépicier a fost delegat să-l reprezinte la Congresul euharistic din Cartagina *)

Iubite Fiule,

Salute și Binecuvântare Apostolică,

Cuvintele profetice ale Mântuitorului nostru: „Când mă voi fi înălțat de pe pământ, toate le voi trage la mine“, se verifică într'un chip special în Congresele euharistice, cu deosebire în cele internaționale, în cari nu numai catolicii își reînnoesc pietatea specială față de preasfântul Sacrament, ci chiar și acatolicii, mișcați de această manifestare a divinului și de emoția generală a sufletelor, contribuie în nu mică măsură, la triumful preasfintei Euharistii. Acesta e motivul pentru care s'a introdus în timpurile noastre obiceiul fericit de a convoca atari congrese, din ce în ce mai grandioase și mai importante, în toate continentele; așa s'a făcut în numeroase orașe din

*) În legătură cu Congresul euharistic internațional din Cartagina, primul care s'a ținut pe pământul încă atât de puțin creștin al continentului african, dăm aici, în întregime, această scrisoare a Papei, în care se evidențiază în chipul cel mai desăvârșit rostul și importanța Congreselor de această natură. N. R.

Europa și la Ierusalim, în Asia; iar mai recent la Chicago, în America și la Sydney, în Australia. Și toată lumea știe ce avantagii mângâitoare au rezultat din acestea pentru sfânta noastră religie și pentru cauza catolică.

Singur în Africa era încă așteptat triumful Euharistiei; în acea Africă, unde, în primele veacuri ale bisericii, s'a văzut înflorind un atât de frumos mănunchiu de suflete, de credință vie și de sfințenie monahală; acolo unde s'a lăsat sf. Augustin, adevărat principe între doctorii bisericii, a cărui memorie se prăznuiește chiar acum din prilejul aniversării celor cincisprezece veacuri dela fericita sa pristăvire. Este, deci, foarte potrivit, ca Congresul euharistic să se țină acum în țara sf. Augustin și chiar în Cartagina, orașul atât de însemnat prin vechile-i monumente și prin gloria războaielor punice, din care ne grăiește și un prea strălucit trecut creștin al atâtor atleți ai credinței biruitoare, între cari s'au distins cu deosebire Cyprian și Tertullian.

În ce ne privește, potrivit oficiului nostru apostolic, dorim din tot sufletul ca viața catolică, să-și recapete cu ajutorul lui Dumnezeu, în Africa veche strălucire și șinem să fim prezenți la Congresul din Cartagina. Te constituim, deci, Iubite Fiule, prin această scrisoare ca Trimis Apostolic al nostru, ca în numele și cu autoritatea noastră să prezidezi acest Congres și toate lucrările lui, fiind siguri ca

tu, cu podoaba pietății tale și cu demnitatea purperei romane vei contribui foarte la reușita bună ce se așteaptă dela el.

Încă de pe acum gustăm bucuria care Domnul Hristos, Regele păcii, ascultându-l, va fi purtat de tine în pe străzile acelu oraș, și când toți credincioșii adunați acolo din toate neamurile, vor fi în frunte cu tine, ca împărăția lui Dumnezeu să învieze și să se consolideze cât mai în acea Africă iubită, în care, alături de oameni sacri foarte zeloși, au ostenit atât de mult misionarii cari venerază în Cardinalul Lépicier, de fericită memorie, pe fondatorul nostru.

Animați de această speranță, spre înfrumusețarea splendoarei festivităților și rodul sufletelor noastre, învoim, ca, în forma obișnuită, să împărtășim celor prezenți Binecuvântarea Papală însoțită cu indulgență plenară, care se obține în condițiunile obișnuite ale Binecuvântării. Chezașie a darurilor cerești și marea noastră bunăvoință să fie Binecuvântarea noastră Apostolică, pe care și-o împărtășim din toată inima, atât ție, cât și celorce vor participa la Congres.

Cetatea Vaticanului, la 25 Aprilie 1908.
toarea sf. Evanghelist Marcu.

Pius Păpă

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

rea subsemnatului — nu dă soluție multumitoare, când eficacitatea exercitării lui o face îndemnată de largirea atribuțiilor notarilor districtuali.

Și până acuma s'au servit protopopii de ajutorul notarilor districtuali, dar nu aici zace problema. Buba este acolo, că atât protopopii cât notarii districtuali își au parohiile lor și atunci, când într'adevăr ar putea să facă un control eficace: în Dumineci și sărbători, aceștia trebuie să stea acasă, în fruntea propriei turme. Sânt în oficiul protopopesco cel mai bătrân din întreaga dieceză a Orăzii și în cursul unui an de veac am făcut multe controloare și am observat multe de toate, dar afirm, fără teama de a putea fi combătut, că *controlul devădat și eficace numai în Dumineci și sărbători se poate face cu rezultat.*

Motivul este dela sine înțeles. Dacă mergi să cutare parohie după aviz prețiu, ce se întâmplă? — Preotul respectiv dispune curărea bisericeii, aranjează actele, matriculele etc. Se prezintă curatorul primar și poate — 3 credincioși, prietini ai părintelui, și se constată oficial, că toate merg bine, deși în realitate toate acestea pot fi numai aparențe! Dacă vrei deci să constăți exact hărnicia și vna preotului și situația religioasă a parohiei, mergi într-o zi de Duminecă și fără să ceri nici un aviz intră deadreptul în biserică, mestecă-te între credincioși, citește-ți orele și ascultă sf. liturghie. Atunci, nu din registre, ci din propria intuiție, văzând biserică plină și curată, auzind o predică bine pregătită și nu neprovizată, poți cu conștiință liniștită să rețezi Ordinariatului, că cutare preot își face datoria.

Iar asta nu se poate, decât ori așa, că statul să plătească salar protopopilor, ca să poată exista fără de parohii, ori apoi, ca sediile protopopești să fie așezate numai în atari parohii, unde numărul credincioșilor se urează este 1500 suflete și unde în baza legii cu salar întreg poate să fie aplicat un al II-lea preot. Atunci protopopul, liber în Dumineci și sărbători, va putea face controlul necesar în parohiile ce-i aparțin.

Cu noua arondare a diecezelor s'ar putea organiza definitiv și corespunzător și sediile protopopești, dându-se o soluție multumitoare acestei chestiuni, atât de importante a controlului în biserică.

Dr Paul Lauran
protopop

† **Dr. Gavril Tripon** În 8 Maiu c. s'a stins, la vârsta de 71 ani, avocatul Gavril Tripon, un distins fiu al bisericii noastre. Moartea l-a ajuns la Cluj, unde domiciliase în timpul din urmă — în apropierea fiicei sale, soția dlui Dr. Valer Pop, președintele GRU-lui —, dar activitatea-i bogată și rodnică de fruntaș între fruntașii neamului nostru se leagă de Bistrița Năsăudului, unde trăise și funcționa cea mai mare și mai bună parte a vieții sale. Aici a participat la toate manifestările mai de seamă ale vieții noastre publice în ultimele decenii ale stăpânirii ungare, și acum numele celui care a fost Gavril Tripon îl găsim în întreaga apărătoare a Memorandului, iar mai târziu între membrii Comitetului național, asemenea că fruntașul bistrițean își câștigase, de curând, prin străduințele sale nobile, stima și recunoștința tuturor fiilor Ardealului nostru. După războiu a îmbrăcat demnitatea de prefect județean, a fost ales în mai multe rânduri în parlament, și a fost mai mult timp membru în Comitetul superior agrar, contribuind aici, cu luminile sale, la una din cele mai importante mișcări ale vieții noastre de după războiu.

Fire potolită și împăcluitoare, Gavril Tripon a știut să-și păstreze calmul și bunul simț și în mijlocul frământărilor politice de după războiu. Așa se explică, că în fața mormântului său deschis am putut auzi, alături de omagiile partidului liberal — căruia se alipise în timpul din urmă —, și pe acelea ale guvernului, al cărui șef a trimis văduvei și familiei îndoliabile simțite cuvinte de mângâiere și condoleanță.

Frumos s'a manifestat, în cursul serviciului înmormântării, și recunoștința bisericii, fiind omagiat atât din partea episcopiei gherlane, cât și a mitropoliei noastre din Blaj, care l-a putut număra mai nou între membrii directoriului său șulțan.

Facă-i Dumnezeu parte cu aleși săi și de ce pilda vieții sale de bun creștin să fie pentru generațiile viitoare un adevărat far de lumină.

Știri mărunte

Personale. I. Preasfințitul VALERIU al Orădiei a fost decorat prin decret regal cu »Coroana României« în gradul de mare Cruce. — *Intru mulți ani Stăpâne!*

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit protopop onorar pe pâr. *Ioan Varna*, profesor de religie la liceul din Dej, iar pe pâr. *Leontin Filip* l-a numit administrator parohial la Iaz.

Cincizecizeci ani de preoție. Pâr. *Ioan Hațegan*, fostul protopop al Cojocnei și asesor consistorial, a împlinit de curând 55 ani de preoție. Din acest fericit prilej, care nu multora le este hărăzit, Sfinția Sa a ținut să mulțumească bunului Dumnezeu și prin întemeierea unei fundațiuni de 7000 Lei în favorul Orfelinului nostru din Blaj. Este un gând bun și pios, pentru care orfanii vor ști să-i mulțumească prin rugăciunile lor, cerându-i dela Dumnezeu răsplata ce se cuvine.

Alte decorații. Revista »Vestitorul« din Oradea publică următoarea serie de preoți și profesori ai eparhiei noastre orădane decorați acum de curând: *Dr George Miculaș*, vicar general, a primit ordinul »Steaua României« în gradul de comandor. Tot »Steaua României«, în gradul de ofițer, au primit-o următorii: *Petru Tămădian* canonic, *Dr Valeriu Heteou*, protopop, *Simeon Gocan*, inspector secundar, *Ludovic Vida* protopop onorar, și *Vasile Barbul* secretar episcopesc. Acelaș grad de ofițer din »Coroana României« l-au primit: *George Voștinar*, *Vasile Terdic*, *Vasile Anca*, *Francisc Hubic*, *Iosif Nistor*, *Ioan Vlaicu*, *Faul Tămădian*, *Pamfil Ossian*, *Ignațiu Chirvai* și *Nicolae Câmpian*. Gradul de cavalier al ordinului »Steaua României« s'a dat preoților: *Gheorghe Maior*, *Silviu Sălăgian* și *Traian Mihalea*, iar cel de cavalier al »Coroanei« preoților: *Petru Cupcea*, *Arcadiu Crâșnic* și *V. Marchiș*. — Intregim aici și lista decorațiilor din Blaj cu pâr. *Vasile Suciu*, prefectul librăriei și tipografiei seminariale, numit ofițer al »Coroanei«

Locale. Dumineca viitoare, a Orbului, va predica în catedrală pâr. *Dr Nicolae Lupu*, profesor la Academia de teologie.

— După multe trăgănări, chestiunea *împrietăririi celor în drept cu loturi de casă*, pare a fi ajuns la un punct, care deschide nădejdea că inginerii vor începe nu peste mult cu delimitarea lor pe teren. Comisia de ocol și-a adus deja hotărîrea în cauză și în curând e vorba să se pronunțe și Comisia județeană, reparând, credem noi, o seamă de neajunsuri ale hotărîrii comisiei de ocol, unde se spune că s'ar fi validat anume ingerințe supărătoare și contrare binelui public. De aici și o întreagă serie de contestații, cari s'au înaintat Comisiei județene. Făcându-se împărțirea loturilor, se va ajunge probabil înă

acest an și la anume zidiri și construcții, prin ce se va mai ușura mizeria zecilor de muncitori necăjiți, cari nu au de lucru.

— Săptămâna trecută au început lucrările pentru *construirea unei punți de fier peste calea ferată*, drept legătură pentru pietoni între străzile Augustin Bunea și Ioan M. Moldovan. Este un gând vechiu, a cărui înlăptuire nu poate fi de ajuns lăudată, fiindcă trecătoarea de până acum peste calea ferată era o permanentă primejdie pentru numeroșii elevi cari își aveau pe aici drumul școlii. Și dacă construcția se va face — cum nu ne îndoiim — în condiții de bună arhitectură, Blajul va câștiga și din acest punct de vedere.

Reconvenșența și regenerarea organismului, după boalele epuizante, este bine ajutată prin Ovomaltine, fiind un nutriment întăritor, ireproșabil, ca valoare completă.

A murit marele explorator Nansen.

Cunoscutul explorator norvegian Fridtjoff Nansen s'a stins la 13 Maiu c. în anul 69 al vieții. Din tinerețe a avut o dragoste deosebită pentru natură și asta a făcut din el pe marele explorator al regiunii polului nordic, spre care și-a luat drumul încă la vârsta de 21 ani, rămânând apoi permanent preocupat de gândul a atinge acest punct al globului. Rezultatul ostenețelor sale l-a depus în o serie întreagă de descrieri de călătorie, cari se citesc cu multă plăcere; câteva dintre ele le avem și în traducere românească. Activ, în anii din urmă, și pe terenul politic, pe care a luptat mult în interesul victimelor războiului, ajunge în 1921 laureat al premiului Nobel pentru pace.

Pentru o statuie lui Simeon Bărnuțiu. Mișcarea tinerească a chiemărismului dela Cluj lansează, prin organele sale de publicitate, un apel către întreaga obște românească pentru o statuie lui Simeon Bărnuțiu, la Blaj. Lansarea apelului se face din prilejul zilei de 3/15 Maiu, când s'a rostit, acum 82 de ani, în marea adunare națională dela Blaj discursul atât de memorabil al celui care a fost Simeon Bărnuțiu. În fruntea listei de contribuiri pentru acest nobil scop s'a înscris ziarul »Patria« cu 5000 Lei, d. Adam Popa, prefectul Clujului, și deputatul V. V. Tilea cu câte 1000 Lei. Contribuțiile sunt a se trimite la ziarul »Patria« Cluj (Regina Maria 36).

COPIII DE ȘCOALĂ sunt feriți de influență și guturaiu prin sugerea pastilelor Anacot. — Prețul unei fiole lei 37.

C. F. R. nu primește decât un număr restrâns de monede divizionare.

De la 15 Maiu, caselle de bilete, bagaje și mărfuri ale C. F. R-ului vor primi la achitarea taxelor: monedă mărunță de 0.50 numai până la 10 lei, monedele de câte 1 și 2 lei până la 50 lei, monede de lei 5 până la 80 lei, din toate aceste monede, mestecate, până la mult 100 lei, iar moneda de 20 lei se va primi nelimitat. Aceasta în interesul publicului pentru a fi servit mai repede, evitându-se astfel și reclamațiunile ce decurg la primirea de monede mărunte.

Intrunire colegială. Absolvenții liceului din Blaj, promoția 1904/5, sunt invitați la întrunirea colegială de 25 ani, ce se va ține în Blaj la 2 Iunie c. Ceice vreau să participe la această întrunire sunt rugați să aviseze pe oricare dintre profesorii dela Blaj. — *Nicolae Negrușiu* director, *Dumbrăveni*, *Ioan Moldovan*, *Ioan Popu* și *George Faina*, profesori Blaj.

† **Laurențiu Luca.** La Arad s'a stins, săptămâna trecută, după o boală îndelungată purtată cu multă resignare în sanatoriile tbc. din Geoagiul de jos și Arad, ziaristul Laurențiu Luca, un fiu al fostului nostru protopop dela Arad. Fire de gazetar, adormitul în Domnul a abandonat cariera de medic, pentru care începuse a se pregăti, și odată cu înființarea ziarului »Românul« din Arad a intrat în redacția acestuia

ziar, rămânându-i apoi credincios tot timpul cât a apărut, muncind la el cu suflet și cu acea conștiințiozitate, care a caracterizat pe gazetarul român din Ardeal în timpul dinaintea războiului. Tot în gazetărie a lucrat, la o seamă de ziare cu existență mai efemeră, și după înfăptuirea unirii naționale, dar de atunci a stat mai mult prin sanatorii decât prin redacții, ajutat fiind în cursul boalei din partea Sindicatului nostru de presă. — Odihnească în pace!

† **Veturia Scridon n. Mărginean**, văduvă de preot, s'a stins în Cluj la 22 Maiu c. în anul 54 al vieții și 27 al văduviei sale. O deplâng numeroase rudenii. — Fie-i partea cu dreptii!

* **Pentru membri Cooperativel.** Cooperativa „Ajutorul” din Blaj anunță pe membri săi că le poate confecționa **lingerie de corp** (albituri) în condiții foarte avantajoase, fie din material propriu, fie din material dela Cooperativă (pânză Benedict Schroll, pouplin tricotin etc.), pe care aceasta poate să-l pună la dispoziția lor pe prețul de en gros. 2-3

Batistele „Pyramid” sunt cele mai bune, mulțumind toate gusturile și toate exigențele. Vânzare exclusivă în localitate la: **Cooperativa „Ajutorul”, cu 40 Lei bucată pentru bărbați și 25 Lei pentru dame.**

1-3

Telefonul „Unirii”

Porumbeni. Ultimul termen pentru câștigarea indulgențelor jubilară este 30 Iunie c. O prelungire nu se va mai da cu siguranță, dar nu-i exclus ca pe anul viitor, când se împlinesc 15 veacuri dela Conciliul din Efes (431), să avem iar ceva temei de indulgențe.

P. București. Am citit și noi ieșirile violente ale dlui Al. Hodoș („Universul” dela 9 Maiu) împotriva canonicilor dela Blaj și ne-am mirat și noi cum poate fi cineva atât de pătimăș, ca — după aprecieri atât de elogioase la adresa Blajului istoric și chiar a celui de azi —, să poată sfârși cu insulte ca cele ce urmează: »Ne mirăm, cum... se mai găesc astăzi cinstite fețe de canonici greco-catolici, gata să se preschimbe în agenți ai separatismului provincial, propagând disprețul pentru vechiul regat, socotit dintr'odată bizantin, balcanic și țigănesc...» E clar, că aici vorbește orbirea politică a averescanismului, dușman feroce al »separatismului provincial«, care nu prea vrea să știe de o prietenească unire cu »fripturiștii« regnicolari, dar a trece de aici la afirmația privind »vechiul regat... bizantin, balcanic și țigănesc«, este în adevăr o curată țigănie, care nu poate decât să desonoreze pe celce a debitat-o. Ba nu, său, ar fi timpul suprem, ca problemele de ordin cultural să nu mai fi murdărite cu considerente de ordin politic, și ca în cele politice încă să ne obișnuim a păstra respectul de adevăr, care nu-i iertat să fie întunecat de patima oarbă a insultei neghioabe.

A. Gherla. În adevăr — cum se putea prevedea — chestiunea n'a trecut neobservată, căci iată ce scrie »T. R.« în numărul 29: »Ni-s'a trimis nr. 9 din 1930 al ziarului cultural dela Sighet, »Gazeta Maramureșană«, în care un deputat și bărbat cu trecere în Maramurăș, dl Dr Vasile Filipciuc, și cei pe cari îi reprezintă, declară că sunt gata a continua lupta în scop ca nu Baia-mare, ci Sighetul să-și aibă episcopie, fie chiar și dela patriarhia țării românești! Socotind, că în Maramurăș aveam odată episcopie ortodoxă, chemarea ei la nouă viață e lucru logic și de înțeles, cu atât mai vărtos atunci, când se găesc și greco-catolici, cari o reclamă. Aveam, deci, toată dreptatea, când am spus că vorbele nesocotite ale dlui F. nu era iertat să poată vedea lumina zilei într'un ziar condus de un preot al bisericii noastre.

B. Cluj. Deși nu e cuprins în Concordat, dreptul de alegere a mitropolitului dela Blaj nu s'a desființat prin nici o dispoziție contrară și nu-i exclus ca chiar acum, cu prilejul vizitei la Roma a episcopatului nostru, să se fi ajuns la o clarificare definitivă în ce privește felul și normele, după cari se va deprinde pe viitor acest drept. Ba, se prea poate, ca dreptul acesta să se extindă, în ceva formă, și asupra alegerii episcopilor sufragani.

M. Boereni. Pe anul trecut fiind abonamentul achitat, din suma trimisă 200 Lei s'au contat în abonamentul anului viitor.

H. Ghenci. Ofelul parohial. Zălan și P. Gheorgheni. Am primit câte 200 Lei, abonament pe 1929.

C. Alud. Prin Rvsm. Șt. Roșianu am primit 200 Lei în contul abonamentului Dvoastră.

C. Nădlac. Confirmăm primirea abonamentului pe jumătatea întâie a anului curent.

Ș. Surdești. P. Derna. Chităm primirea abonamentului pe 1930.

Noul mers al trenurilor

Incepând cu ziua de 15 Maiu 1930 circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:

Ora	1,34	Accelerat
”	2,03	Personal
”	5,47	Espress
”	6,21	Personal
”	11,15	Personal
”	14,28	Rapid
”	17,17	Personal
”	21,50	Accelerat
”	22,52	Accl.(Arad)

Spre Cluj:

Ora	0,54	Express
”	3,17	Personal
”	4,42	Accelerat
”	7,55	Accl.(Arad)
”	9,02	Accelerat
”	14,36	Personal
”	16,50	Rapid
”	18,35	Personal
”	21,46	Personal

Târnava-Mică:

Pleacă:

Ora	6,25	Mixt DSM
”	9,28	Personal
”	14,50	Personal

Sosește:

Ora	8,40	Personal
”	18,20	Mixt DSM
”	21,14	Personal

Cucernici părinți!

Firma noastră V'a trimis o circulară privitoare la răspândirea renumitelor coaseși cuți (piatră de coasă) „Sfânta Treime”, a căror calitate universală e recunoscută și favorizată.

Nu aruncați aceste circulare!

Ajutați și sfătuiți poporul, că în schimbul banilor săi să aibă coasă și piatră, cu care va putea lucra ușor și bine. În timpul repauselor sărbătorești adunați lumea și dați instrucțiuni cum trebuie comandate aceste bune unelte. Complectati foile de comandă, trimițându-le pe adresa noastră, ca noi, la rândul nostru, pe lângă deplină răspundere, să putem trimite și pietrele purtând una fiecare bucată numele celui ce le-a comandat.

Noi turnăm vin curat în pahar! Responsabilitatea o înțelegem în așa formă, că fiecare coasă, ori piatră, care din orice motiv nu ar fi potrivită, va fi înlocuită imediat și fără orice spese.

Comanda nu costă parale! Și aceasta din motivul, că cheltuelile de transport le suportăm noi, iar dacă s'ar întâmpla, că vre-una din coase sau pietre ar trebui schimbată, restituim spesele poștale.

Distracție folositoare!!

Distracție nobilă!!

Distracție frumoasă!!

Fotografiatul

Orice mașini și toate articolele necesare la fotografiat se pot avea în condițiile cele mai avantajoase la:

P. Kovats Fiii

Magazin pentru articole de fotografiat

Cluj — Piața Unirii 8

Preț-curent se trimite, la cerere, gratis

Coasele „Sfânta Treime” se pregătesc din cel mai fin oțel de aramă marcă „Stein” în Sztiria (Austria), iar pietrele se exploatează în Franța.

La comenzi de 10 bucăți coase se trimit 11 bucăți, rambursându-se însă nu prețul alor 10 bucăți comandate. Asemenea și la pietri.

Dacă ați pierdut foaia de comandă, sauți-Vă, fără nici o jenă, firmei noastre prin cartă poștală, cerând alta.

Dacă doriți mostră, trimitem coasă și piatră și câte una din fiecare.

Depozitul de coase

Orașul Nou

Județul Satu-Mare

2-3

Electrica, Societate Anonimă — Blaj

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **conducător tehnic și contabil** la Societatea Anonimă „Electrica” din Blaj, publicăm prin acest ziar concurs cu termenul de 31 Mai 1930.

Cei ce doresc să obțină acest post să-și înainteze cererile la subsemnatul siliu de administrație, însoțite de documente doveditoare a pregătirii și competenței atât pentru conducerea Tehnică a societății cât și pentru conducerea contabilității.

În cerere petenții își vor formula preșununile de retribuție, pe lângă care doresc să se angaja.

Blaj, din ședința Consiliul de Administrație, ținută la 31 Maiu 1930.

Iacob P.

președintele

1-2

Croitoria M. Radu

ALBA-IULIA

Strada Regimentul 5 Vânători

— Dd. preoți și învățători au reduceri la prețuri, cari și altfel sunt cele mai convenabile.

Mama și copilul să întrebuințeze numai inofenzivul săpun HÖFER.